

forradalom szervezkedik. A magyar Kisgazdapártban nem lehet bízni. Persze a csehszlovák politika segítségükre van. Ezért nem értem, hogy az oroszok miért nem lépnek fel ebben a kérdésben. Erdélyben és Jugoszláviában rendet csináltak a nemzetiségi politikában, viszont Csehszlovákiában zűrzavar uralkodik. Bevinéknek inkább itt kellene szorítani az oroszokat, viszont éppen ebben a kérdésben Bevin hallgatott. A csehszlovákokat meg sem említette a beszédében, holott ők jobban fenyegetik a demokráciát, mint Groza.

Ha valami biztosat tudok, értesíteni foglak. Addig is minden jót kívánok úgy neked, mint családodnak. A menekült asszonyoknak a mellékelt levelet küldöm. Remélem, megteszi.

Feleséggel együtt szívélyesen üdvözöl

PIL. 704. f. 129. ó. e. (másodpéldány)

¹ Earl of Halifax (E. F. Wood) a brit konzervatív külpolitika képviselője. 1926–31-ben mint India alkirálya elnyomta a függetlenségi mozgalmat, 1938-ban mint külügyminiszter a müncheni egyezmény előkészítője. 1945-ben washingtoni nagykövet.

136. KÁROLYI MIHÁLY GIBÁRTI LAJOSHOZ

(Guildford, 1945. szeptember 13.)

Kedves Gibárti,

Mindenekelőtt örömmel üdvözlöm ismét szabadon.

Higgye el, hogy sajnós én nemigen tudtam magán segíteni, és ha kiszabadult, az nem az én érdemem. Igaz, megpróbáltam mindent, de például a mexicói vízumot sem tudtam megszerezni magának. A fő dolog, hogy túl van a megpróbáltatásokon.

A spanyolországi mozgalommal nemigen tudtunk érintkezést találni. Most pedig az emigránsmozgalmak nagyrészt elvesztették a jelentőségüket. A magyar kormánynak kellene a külföldi propagandaközpontokat megszervezni. Képviselővé választásom és hazakészülésem óta nemigen foglalkozom az úgynevezett emigránspolitikával, hiszen a londoni Tanácsot és saját szervezetemet is feloszlattam. A londoni magyarság aktivitása az otthoniak megsegélyezésére korlátozódik, és amellet igyekeznek – már akik – az új Magyarországnak megfelelő propagandát csinálni. Információk híján ez is nehéz feladat.

Hazatérésem most vajúdik, de egyelőre még semmi biztosat sem tudok mondani.

Köszönöm jókívánságait, és hasonlókkal viszonzom. Remélem, egészsége nem szenvedte meg a Franco-rabságot.

Szívélyesen üdvözli

PIL. 704. f. 129. ó. e. (másodpéldány)

137. KÁROLYI MIHÁLY GYOMAI IMRÉHEZ

(Guildford, 1945. szeptember 13.)

Kedves Gyomai,

Nagyon jólestek kedves sorai. Sokat gondoltam magára az elmúlt évek alatt. A magukkal töltött párizsi napok emlékét gyakran felidézem. Emlékszem, milyen jól éreztem magam, mikor stúdiójukban sógornőmmel¹ együtt vendégül láttak. Azóta sok minden

történt. Kedves sógornóm is a háború áldozata lett. Mindnyájan elfáradtunk egy kissé. Azt kell mondanom, hogy már semminek sem tudunk igazán örülni.

Maga sok mindenben mehetett keresztül. Távirat stílusban megírt tudósítása mögött sok szenvedés húzódik. Mégis, derék dolog volt, hogy ilyen önfeláldozással vett részt az ellentállásban. Ez nagy elégtétel lehet magának. Amit Bölöniről ír, nem lep meg, mert mindig tudtam róla, hogy egész ember, aki minden körülmények közt állja a sarat.

Örülök, hogy Brassainak olyan szép sikere van. A fényképeiből is meg lehetett állapítani, hogy művész a javából. Ha látja, adja át neki üdvözlőmetem.

Még nem tudom, hogy eljutok-e Párizsba. Azonban könnyen meglehet, hogy előbb-utóbb meglátogatom magamat.¹ Hazatérésem most vajúdik.

A küldött könyvet és újságokat köszönöm. El fogom őket olvasni.

Ne haragudjék, hogy nem írok hosszan, de annyi mindenféle dolgom és megbeszélésem van, hogy kénytelen vagyok a hosszú beszámolót személyes találkozásunkra hagyni.

Valamennyi közös ismerősünket üdvözlöm.

Feleségem nevében is sokszor, szívélyesen üdvözli

Ui. Feleségem az elmúlt hónapokban betegeskedett és még most sincs jól.

PIL 704. f. 129. ó. e. (másodpéldány)

¹ Odescalchiné.

² Helyesen: magát.

138. KÁROLYI MIHÁLY A SVÉDORSZÁGI MAGYAR ZSIDÓKHOZ

(Guildford, 1945. szeptember 13.)

Kedves Honfitársaim,

Böhm Vilmos barátomtól értesültem arról, hogy több ezer magyar zsidó asszony keserves megpróbáltatások után Svédországba érkezett. Örülök, hogy a szörnyű szenvedések után ideiglenes menedéket találtak. Tudom jól, hogy az átéltek után nehéz nyugalomra találni, és el tudom azt is képzelni, hogy milyen türelmetlenül várják a híreket otthonról. Mégis, a jelenlegi rendkívül nehéz körülményekre való tekintettel, türelemmel kell várniok, amíg hazautazásukra sor kerülhet. A háború és a vele járó pusztítás mindent nehezebbé tett: a közlekedés rossz, a posta nem működik még rendesen stb. Oda-haza a legnagyobb akadályokkal küzdenek, az országot újjá kell építeni, a romokat el kell takarítani. Amint hallom, már több deportált hazakerült, és így bízva bízom abban, hogy hamarosan Önökre is sor kerül. Nem tudom, hogy mikor kerülök haza – jómagamnak is technikai akadályokat kell leküzdenem –, de ígérem, hogy amint hazaérkezem, az Önök sorsára is fel fogom hívni az illetékesek figyelmét, és személy szerint mindent megfok tenni, hogy mihamarabb szeretteik között lehessenek.

Kívánom, hogy minél hamarabb eljőjön az az idő, amikor szenvedéseiket elfelejthetik, és újra mint szabad polgárok élhessenek a szabad Magyarországon.

Hazafias üdvözléssel

PIL 704. f. 129. ó. e. Közli: KMVÍ II. 201.